

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JULIOL 2024	CONVOCATORIA: JULIO 2024
Assignatura: HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA	Asignatura: HISTORIA DE LA FILOSOFÍA

BAREM DE L'EXAMEN:

L'estudiantat haurà de:

- elegir entre les qüestions 1-8 (relatives a un text o un concepte del mateix) que valen 2 punts i contestar **dues** d'elles (4 punts).
- elegir entre les qüestions 9-12 (tema sobre un autor/a) i contestar **una** d'elles (5 punts).
- elegir entre les qüestions 13-16 (comentar el pensament d'un autor/a) i contestar **una** d'elles (1 punt).

2 qüestions de la 1-8: 4 punts; **1 qüestió de la 9-12:** 5 punts; **1 qüestió de la 13-16:** 1 punt.

BAREMO DEL EXAMEN:

El estudiantado deberá:

- elegir entre las cuestiones 1-8 (relativas a un texto o un concepto del mismo) que valen 2 puntos y contestar **dos** de ellas (4 puntos).
- elegir entre las cuestiones 9-12 (tema sobre un autor/a) y contestar **una** de ellas (5 puntos).
- elegir entre las cuestiones 13-16 (comentar el pensamiento de un autor/a) y contestar **una** de ellas (1 punto).

2 cuestiones de la 1 a 8: 4 puntos; **1 cuestión de la 9 a 12:** 5 puntos; **1 cuestión de la 13 a 16:** 1 punto.

TEXT I

- 1 –SÒCRATES: Doncs bé, adona't ara que situe en l'altra secció de l'intel·ligible allò que la raó
- 2 abasta per si mateixa, mitjançant el poder dialèctic, considerant els supòsits no com a principis,
- 3 sinó com a genuïnes hipòtesis, és a dir, esglaons i trampolins que l'eleven fins a allò no hipotètic,
- 4 fins al principi de tot I, un cop abastit aquest principi, va fent les deduccions que d'ell depenen,
- 5 fins a descendir a la conclusió, sense emprar en absolut res sensible, sinó únicament les idees en
- 6 si, passant d'una a l'altra de les idees i acabant en elles.
- 7 –GLAUCÓ: Ho entenc –va dir–, encara que no del tot, perquè em sembla molt gran el que
- 8 pretens exposar, ja que intentes determinar que la contemplació del ser i de l'intel·ligible que
- 9 proporciona la ciència dialèctica és més clara que la que proporcionen les anomenades arts, de
- 10 les quals les hipòtesis en són principi. Perquè encara que els que les estudien han de contemplar
- 11 els seus objectes amb el pensament, i no amb els sentits, tanmateix no investiguen remuntant-se
- 12 cap al principi, sinó partint d'hipòtesis, Per això a tu et sembla que no aconsegueixen enteniment
- 13 d'aquests objectes, que són intel·ligibles, no obstant, quan estan en relació amb un principi. I crec
- 14 que l'operació dels geòmetres i d'altres com ells l'anomenes pensament, però no intel·ligència,
- 15 perquè el pensament ocupa un lloc intermedi entre l'opinió i la intel·ligència.

PLATÓ, *La República*, 511 a-c. (trad. de M. Miravet)

TEXT II

- 1 I és que la virtut ètica té a veure amb els plaers i els dolors, ja que a causa del plaer duem a
- 2 terme accions reprobables i a causa del dolor ens apartem dels bells actes. Per això cal haver
- 3 estat dirigit d'alguna manera des de ben jove, com diu Plató, per tal de sentir plaer o dolor per
- 4 les coses que cal, ja que aquesta es la correcta educació.
- 5 Per altra banda, si les virtuts estan relacionades amb les accions i les passions i a tota passió i a
- 6 tota acció segueixen un plaer i un dolor, també per aquesta raó la virtut tindrà quelcom a veure

7 amb els plaers i els dolors. També ho posen de manifest els càstigs que es produeixen a través
8 d'ells, ja que alguns són cures i les cures es produeixen de manera natural per acció dels seus
9 contraris. A més, com també hem dit anteriorment, tota disposició de l'ànima posseeix una
10 natura dirigida i relacionada amb allò sota l'acció del qual esdevé de manera natural millor i
11 pitjor. Per culpa dels plaers i dels dolors els homes es fan dolents, per perseguir-los i per
12 defugir-los, bé els que no es deu, bé quan no es deu, bé com no es deu, bé de totes les altres
13 maneres que la raó determina pel que fa a aquesta mena de coses.

ARISTÒTIL, *Ètica a Nicòmac*, II, 1104 b (trad. de C. Monzó)

TEXT III

1 Però com que no puc aturar-me en aquestes intuïcions, si han d'arribar a ser coneixements, sinó
2 que he de referir-les en tant que representacions a qualsevol cosa com a objecte i he de
3 determinar aquest per aquelles, aleshores jo puc o admetre que els conceptes mitjançant els
4 quals realitza aquesta determinació també es regeixen per l'objecte –i llavors em trobe
5 novament en la mateixa perplexitat sobre la manera com jo puga saber-ne *a priori* alguna
6 cosa–, o admetre que els objectes o, el que és el mateix, l'experiència en què solament són
7 coneguts (com a objectes donats), es regeix per aquests conceptes, i aleshores veig de seguida
8 una indicació de sortida més fàcil, perquè l'experiència mateixa és una forma de coneixement
9 que exigeix enteniment, la regla del qual he de pressuposar en mi, fins i tot abans que em
10 siguin donats objectes –per tant, *a priori*– i que s'expressa en conceptes *a priori* pels quals
11 s'han de regir, doncs, necessàriament tots els objectes de l'experiència i amb els quals han de
12 concordar. Quant als objectes, en tant que pensats merament per la raó i, en efecte, d'una
13 manera necessària, però sense poder ser donats en l'experiència de cap manera (almenys tal
14 com la raó els pensa), els assaigs de pensar-los –car sens dubte s'han de poder pensar–
15 proporcionaran, per tant, una magnífica pedra de toc d'allò que nosaltres admetem com el
16 mètode canviat de la forma de pensar, és a dir, que de les coses no en coneixem *a priori* sinó el
17 que nosaltres mateixos hi posem.

I. KANT, *Crítica de la raó pura*, “Pròleg de la segona edició”, B XVII- B XVIII (trad. de J. B. Llinares)

TEXT IV

1 Quan es té la necessitat de fer de la *raó* un tirà, com va fer Sòcrates, hi ha un perill gran que
2 una altra cosa faça de tirà. Llavors es va endevinar la racionalitat com a *salvadora*; ni
3 Sòcrates ni els seus “malalts” eren lliures de ser racionals, – era *de rigueur* [rigor], era el seu
4 *últim* remei. El fanatisme amb què tota la reflexió grega es llança a la racionalitat, delata una
5 situació crítica: s'estava en perill, només hi havia una única elecció: o bé morir o bé – ser
6 *absurdament racionals*... A partir de Plató el moralisme dels filòsofs grecs està
7 patològicament condicionat: de la mateixa manera que la seua estima per la dialèctica.
8 Raó = virtut = felicitat significa simplement: és necessari imitar Sòcrates i col·locar ací de
9 manera permanent, contra els apetits obscurs, una *llum diürna* – la llum diürna de la raó. Cal
10 ser intel·ligent, clar, lúcid a qualsevol preu: tota concessió als instints, a l'inconscient,
11 condueix *cap a baix*...

F. NIETZSCHE, *Crepuscle dels ídols*, “El problema de Sòcrates” (trad. de J. B. Llinares i R. Gomar)

QÜESTIONS:

Elegeix i contesta **dues** de les següents qüestions (4 punts):

1. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor en el **TEXT I** (2 punts).
2. Definix el terme "**hipòtesis**", partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l'autor del **TEXT I** (2 punts).
3. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor en el **TEXT II** (2 punts).
4. Definix el terme "**virtut ètica**", partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l'autor del **TEXT II** (2 punts).
5. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor en el **TEXT III** (2 punts).
6. Definix el terme "**conceptes**", partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l'autor del **TEXT III** (2 punts).
7. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor en el **TEXT IV** (2 punts).
8. Definix el terme "**raó**", partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l'autor en el **TEXT IV** (2 punts).

Elegeix i desenvolupa **una** de les següents redaccions sobre un autor/a (5 punts):

9. *L'antropologia en **PLATÓ**: el dualisme ànima-cos* (5 punts).
10. *La discussió ètica: la finalitat pràctica de l'Ètica a Nicòmac i els conceptes d'acció, hàbit i caràcter en **ARISTÒTIL*** (5 punts).
11. *La filosofia crítica en **KANT**: la distinció entre fenomen i noümen* (5 punts).
12. *El nihilisme com a filosofia de la sospita en **NIETZSCHE*** (5 punts).

Elegeix i contesta **una** las següents qüestions (1 punt):

13. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de **PLATÓ** que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs i filòsofes, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani (1 punt).
14. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de **ARISTÒTIL** que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs i filòsofes, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani (1 punt).
15. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de **KANT** que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs i filòsofes, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani (1 punt).
16. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de **NIETZSCHE** que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs i filòsofes, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani (1 punt).

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JULIOL 2024	CONVOCATORIA: JULIO 2024
Assignatura: HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA	Asignatura: HISTORIA DE LA FILOSOFÍA

BAREM DE L'EXAMEN:

L'estudiantat haurà de:

- elegir entre les qüestions 1-8 (relatives a un text o un concepte del mateix) que valen 2 punts i contestar **dues** d'elles (4 punts).
- elegir entre les qüestions 9-12 (tema sobre un autor/a) i contestar **una** d'elles (5 punts).
- elegir entre les qüestions 13-16 (comentar el pensament d'un autor/a) i contestar **una** d'elles (1 punt).

2 qüestions de la 1-8: 4 punts; **1 qüestió de la 9-12:** 5 punts; **1 qüestió de la 13-16:** 1 punt.

BAREMO DEL EXAMEN:

El estudiantado deberá:

- elegir entre las cuestiones 1-8 (relativas a un texto o un concepto del mismo) que valen 2 puntos y contestar **dos** de ellas (4 puntos).
- elegir entre las cuestiones 9-12 (tema sobre un autor/a) y contestar **una** de ellas (5 puntos).
- elegir entre las cuestiones 13-16 (comentar el pensamiento de un autor/a) y contestar **una** de ellas (1 punto).

2 cuestiones de la 1 a 8: 4 puntos; **1 cuestión de la 9 a 12:** 5 puntos; **1 cuestión de la 13 a 16:** 1 punto.

TEXTO I

- 1 –SÓCRATES: Pues bien, aprende ahora que sitúo en el segundo segmento de la región inteligible
2 aquello a que alcanza por sí misma la razón valiéndose del poder dialéctico y considerando las
3 hipótesis no como principios, sino como verdaderas hipótesis, es decir, peldaños y trampolines que
4 la eleven hasta lo no hipotético, hasta el principio de todo; y una vez haya llegado a éste, irá
5 pasando de una a otra de las deducciones que de él dependen hasta que de ese modo descienda a la
6 conclusión sin recurrir en absoluto a nada sensible, antes bien, usando solamente de las ideas
7 tomadas en sí mismas, pasando de una a otra y terminando en las ideas.
- 8 –GLAUCÓN: Ya me doy cuenta –dijo–, aunque no perfectamente, pues me parece muy grande la
9 empresa a que te refieres, de que lo que intentas es dejar sentado que es más clara la visión del ser y
10 de lo inteligible que proporciona la ciencia dialéctica que la que proporcionan las llamadas artes, a
11 las cuales sirven de principios las hipótesis; pues, aunque quienes las estudian se ven obligados a
12 contemplar los objetos por medio del pensamiento y no de los sentidos, sin embargo, como no
13 investigan remontándose al principio, sino partiendo de hipótesis, por eso te parece a ti que no
14 adquieren conocimiento de esos objetos que son, empero, inteligibles cuando están en relación con
15 un principio. Y creo también que a la operación de los geómetras y demás la llamas pensamiento,
16 pero no conocimiento, porque el pensamiento es algo que está entre la simple creencia y el
17 conocimiento.

PLATÓN, *La República*, 511 a-c (trad. de J. M. Pabón y M. Fernández-Galiano)

TEXTO II

- 1 La virtud moral, en efecto, tiene que ver con los placeres y dolores, porque por causa del placer
2 hacemos lo malo y por causa del dolor nos apartamos del bien. De ahí la necesidad de haber sido
3 educado de cierto modo ya desde jóvenes, como dice Platón, para poder complacerse y dolerse
4 como es debido; en esto consiste; en efecto, la buena educación.
- 5 Pero además, si las virtudes tienen que ver con acciones y pasiones, y toda pasión y toda acción van

6 seguidas de placer o de dolor, esto es una causa más de que la virtud esté referida a los placeres y
7 dolores. Y lo indican también los castigos que se hacen por medio de ellos: son, en efecto, a modo
8 de medicinas y es de la índole de las medicinas actuar por medio de los contrarios. Además, como
9 ya dijimos antes, todo hábito del alma tiene una naturaleza que se orienta y adapta a aquello que
10 naturalmente lo hace peor o mejor; y los hombres se hacen malos a causa de los placeres y los
11 dolores, por perseguirlos y rehuirlos, ya los que no se debe, ya cuando no se debe, ya como no se
12 debe, ya de cualquier otra manera que la razón pueda discernir en este punto.

ARISTÓTELES, *Ética a Nicómaco*, II, 1104 b (trad. M. Araujo y J. Marías)

TEXTO III

1 Ahora bien, como no puedo pararme en estas intuiciones, si se las quiere convertir en
2 conocimientos, sino que debo referirlas a algo como objeto suyo y determinar éste mediante las
3 mismas, puedo suponer una de estas dos cosas: o bien los *conceptos* por medio de los cuales
4 efectúo esta determinación se rigen también por el objeto, y entonces me encuentro, una vez más,
5 con el mismo embarazo sobre la manera de saber de él algo *a priori*; o bien supongo que los
6 objetos o, lo que es lo mismo, la *experiencia*, única fuente de su conocimiento (en cuanto objetos
7 dados), se rige por tales conceptos. En este segundo caso veo en seguida una explicación más
8 fácil, dado que la misma experiencia constituye un tipo de conocimiento que requiere
9 entendimiento y éste posee unas reglas que yo debo suponer en mí ya antes de que los objetos me
10 sean dados, es decir, reglas *a priori*. Estas reglas se expresan en conceptos *a priori* a los que, por
11 tanto, se conforman necesariamente todos los objetos de la experiencia y con los que deben
12 concordar. Por lo que se refiere a los objetos que son meramente pensados por la razón –y,
13 además, como necesarios–, pero que no pueden ser dados (al menos tal como la razón los piensa)
14 en la experiencia, digamos que las tentativas para pensarlos (pues, desde luego, tiene que ser
15 posible pensarlos) proporcionarán una magnífica piedra de toque de lo que consideramos el nuevo
16 método del pensamiento, a saber, que sólo conocemos *a priori* de las cosas lo que nosotros
17 mismos ponemos en ellas.

I. KANT, *Crítica de la razón pura*, “Prólogo de la segunda edición”, B XVII- B XVIII (trad. de P. Ribas)

TEXTO IV

1 Cuando se tiene necesidad de hacer de la *razón* un tirano, como hizo Sócrates, tiene que haber un
2 peligro no pequeño de que otra cosa haga de tirano. Entonces se adivinó la racionalidad como
3 *salvadora*, ni Sócrates ni sus “enfermos” eran libres de ser racionales, – era *de rigueur* [de rigor],
4 era su *último* remedio. El fanatismo con que toda la reflexión griega se lanza a la racionalidad
5 delata una situación crítica: se estaba en peligro, se tenía una única elección: o bien perecer o bien
6 – ser *absurdamente racionales*... El moralismo de los filósofos griegos a partir de Platón está
7 patológicamente condicionado; de igual modo su aprecio de la dialéctica. Razón = virtud =
8 felicidad significa simplemente: es necesario imitar a Sócrates y colocar aquí de manera
9 permanente, contra los apetitos oscuros, una *luz diurna* – la luz diurna de la razón. Es necesario a
10 toda costa ser inteligente, claro, lúcido: toda concesión a los instintos, a lo inconsciente, conduce
11 *hacia abajo*...

F. NIETZSCHE, *Crepúsculo de los ídolos*, “El problema de Sócrates” (trad. de J. B. Llinares)

CUESTIONES:

Elige y contesta **dos** de las siguientes cuestiones (4 puntos):

1. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor en **TEXTO I** (2 puntos).
2. Define el término “**hipótesis**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con los conocimientos que tengas de la filosofía del autor en **TEXTO I** (2 puntos).
3. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor en **TEXTO II** (2 puntos).
4. Define el término “**virtud moral**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con los conocimientos que tengas de la filosofía del autor en **TEXTO II** (2 puntos).
5. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor en **TEXTO III** (2 puntos).
6. Define el término “**conceptos**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con los conocimientos que tengas de la filosofía del autor en **TEXTO III** (2 puntos).
7. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor en **TEXTO IV** (2 puntos).
8. Define el término “**razón**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con el conocimiento que tengas de la filosofía del autor en **TEXTO IV** (2 puntos).

Elige y desarrolla **una** de las siguientes redacciones sobre un autor/a (5 puntos):

9. *La antropología en **PLATÓN**: el dualismo alma-cuerpo* (5 puntos).
10. *La discusión ética: la finalidad práctica de la Ética a Nicómaco y los conceptos de acción, hábito y carácter en **ARISTÓTELES*** (5 puntos).
11. *La filosofía crítica en **KANT**: la distinción entre fenómeno y noumeno* (5 puntos).
12. *El nihilismo como filosofía de la sospecha en **NIETZSCHE*** (5 puntos).

Elige y contesta **una** las siguientes cuestiones (1 punto):

13. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento de **PLATÓN** que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con otros filósofos y filósofas, con los hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo (1 punto).
14. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento de **ARISTÓTELES** que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con otros filósofos y filósofas, con los hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo (1 punto).
15. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento de **KANT** que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con otros filósofos y filósofas, con los hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo (1 punto).
16. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento de **NIETZSCHE** que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con otros filósofos y filósofas, con los hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo (1 punto).